

2025-04-09 Nr. NV-650

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI TAP-24-1001(6) TAIS-24-7986(7))		Dėl Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 pakeitimo įstatymo projekto, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 pakeitimo įstatymo projekto, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-2398 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Civilinio kodekso 4.107, 4.109 ir 6.956 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Administracinių nusižengimų kodekso 195 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 39 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59-1 straipsnio pakeitimo“ projekto		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	☒ Taip	Finansų ministerija	2025-04-08 TAP	Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje)

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Teikiamas teisės aktų projektų paketas, kuriame naujai išdėstomi 2 įstatymai - Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymas ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, kartu teikiami 11 lydimųjų teisės aktų - įstatymų, kodeksų ir Seimo statuto atitinkamų straipsnių pakeitimų projektai.

Šiais teisės aktų projektais siekiama:

- 1) pertvarkyti valstybės įmonę Turto banką į akcinę bendrovę Turto banką;
- 2) įgyvendinti Valstybės kontrolės 2018 m. sausio 24 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-60-8-1 „Valstybės nekilnojamojo turto valdymas“ pateiktas rekomendacijas ir sudaryti teisinės prielaidas valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo plėtrai;
- 3) įgyvendinti Valstybės kontrolės 2019 m. spalio 1 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. FA-8 „2018 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ 23 rekomendaciją – optimizuoti turto perdavimo procesus, siekiant savalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų pripažinimo;
- 4) tobulinti valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo esamą teisinį reguliavimą, atsižvelgiant į praktinio įgyvendinimo problemas ir siekiant teisinio reguliavimo suderinamumo, atsižvelgus į reikšmingus pokyčius kituose įstatymuose, kurie nustato valstybės arba savivaldybių turto valdymą arba juridinių asmenų veiklą ir jų teises, sietinas su valstybės ar savivaldybių turto valdymu.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Naujai dėstomo Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo nuostatomis siekiama, kad akcinė bendrovė Turto bankas veiktų vadovaudamasi Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

įstatymu, taip pat įstatymais, reglamentuojančiais bendrovės funkcijų vykdymą, valstybės turto valdymą reglamentuojančiais teisės aktais, Akcinių bendrovių įstatymu ir bendrovės įstatais, jai būtų taikomi valstybės valdomoms bendrovėms taikytini valdymo, strateginio planavimo, dividendų mokėjimo, kolegialių organų veiklos principai, kurie leistų siekti aukštesnių bendrovės veiklos skaidrumo, efektyvumo ir gerosios valdysenos standartų, taptų galimos naujos komercinės veiklos, susijusios su nekilnojamojo turto valdymu.

Rengdamasi VĮ Turto banko pertvarkymui, Finansų ministerija, kaip įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, peržiūrėjo visas įmonės atliekamas funkcijas ir įvertino jų tęstinumo tikslingumą, galimą jų perdavimą kitoms institucijoms. Šiuo metu VĮ Turto banko funkcijas, nurodytas Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatyme, pagal veiklos objektą ir jos pobūdį galima suskirstyti į šias funkcijas:

- 1) valstybės nekilnojamojo turto centralizuotas valdymas;
- 2) valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimas;
- 3) skolų valstybei išieškojimas;
- 4) bešeimininkio, konfiskuoto, paveldėto nekilnojamojo turto ir akcijų administravimas ir realizavimas.

Įvertinus nurodytų funkcijų tęstinumo tikslingumą, siekiama, kad po pertvarkymo veiksianti akcinė bendrovė nebevykdytų dėl sumažėjusių apimčių tapusios neaktualios skolų valstybei išieškojimo funkcijos ir užbaigtų tik skolų likučių išieškojimą; šiuo metu faktinė situacija tokia: valstybinio socialinio draudimo nepriemokų išieškojimas nebuvo perduotas VĮ Turto bankui; mokestinių nepriemokų išieškojimas jau keletą metų nėra perduodamas VĮ Turto bankui; paskolos, valstybės garantijos ir kiti turtiniai įsipareigojimai daugiau kaip 10 metų nėra perduodami VĮ Turto bankui administruoti. Atsižvelgiant į tai, siekiama stiprinti valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo įgyvendinimą, perduodant kitiems subjektams (jų atliekamas funkcijas atitinkančias) tiesiogiai su valstybės nekilnojamojo turto valdymu nesusijusias, mažėjančių apimčių skolų išieškojimo, paskolų ir valstybės garantijų administravimo funkcijas. Dėl to kartu teikiami lydimieji kitų teisės aktų pakeitimo projektai. VĮ Turto banką pertvarkius į akcinę bendrovę iš esmės bus išgrynintos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo funkcijos, paliekant jam centralizuotai valdyti valstybės nekilnojamąjį turtą.

Naujai dėstomo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas nuostatomis siekiama, be kita ko, nustatyti pagrindines sąlygas, reikalingas valstybės nekilnojamojo turto, naudojamo sveikatos apsaugos, kultūros, švietimo ir sporto, socialinės apsaugos, teisingumo, vidaus reikalų srityse, centralizuoto valdymo laipsniškai plėtrai įgyvendinti ir valstybės nekilnojamojo turto valdymo kontrolės sistemai sukurti; sprendimą dėl valstybės veiklos sričių, kuriose įgyvendinamas valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros centralizavimas, priimtų Vyriausybė, kuri pagal valstybės veiklos sritis nustatytų valstybės institucijas ir jų įgaliojimus įgyvendinant valdymo ir priežiūros centralizavimą ir koordinuotų valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros centralizavimo įgyvendinimą; Vyriausybei priėmus minėtą sprendimą, įgaliota valstybės institucija, konsultuodamasi su Finansų ministerija, turės parinkti tai valdymo sričiai tinkamą valdymo ir priežiūros centralizavimo modelį, vadovaudamasi šio įstatymo nustatyta tvarka ir šiais principais:

- valstybės nekilnojamojo turto valdymas ir priežiūra centralizuojami taip, kad nebūtų ribojamos šio turto naudotojų teisės naudotis valstybės nekilnojamuoju turtu ir vykdyti jiems teisės aktų pavestas funkcijas;
- atskirose valstybės veiklos srityse gali būti steigiami nauji centralizuotą valdymą ir priežiūrą įgyvendinantys subjektai, jeigu nėra galimybės pavesti vykdyti šių funkcijų jau veikiantiems subjektams;
- valstybės nekilnojamojo turto valdymą ir priežiūrą sudarančios veiklos nustatomos atsižvelgus į valstybės nekilnojamojo turto paskirties ir šį turtą naudojančių valstybės turto valdytojų veiklą reglamentuojančių teisės aktų specifiką;
- gali būti pasirenkami centralizavimo variantai: valstybės nekilnojamojo turto valdymą ir priežiūrą įgyvendinančiam subjektui perduodamas valdyti ir nekilnojamasis turtas arba perduodama vykdyti tik valdymo ir priežiūros veikla;
- visiems subjektams, įgyvendinantiems valstybės nekilnojamojo turto centralizuotą valdymą ir priežiūrą, turi būti keliama valstybės nekilnojamojo turto valdymo pokyčio rodikliai, vienodi atsiskaitymo už pasiektus rezultatus reikalavimai, o informacija pateikta Valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitoje.

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Be to, siekiant sudaryti teisinės prielaidas valstybės turto valdytojams (patikėjimo teisės subjektams) valstybės turtą Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos asmens ir (ar) visuomenės sveikatos priežiūros valstybės viešosioms įstaigoms perduoti Vyriausybės įgaliotų valstybės turto valdytojų sprendimais, siūloma keisti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą, taip efektyvinti valstybės turto perdavimo procesus ir mažinti Vyriausybės priimamų sprendimų skaičių.

Kiti siūlomi teikiamų teisės aktų pakeitimai plačiau išdėstyti Aiškinamajame rašte.

Kartu Finansų ministerija siūlo priimti Vyriausybės posėdžio protokolinį sprendimą pavesti:

- 1. Finansų ministerijai suderinus su kitomis suinteresuotomis institucijomis ne vėliau kaip iki 2025 m. liepos 1 d. pasiūlyti finansinės paramos skolų išieškojimo funkciją įgyvendinsiantį subjektą ir ne vėliau kaip iki lapkričio 1 d. pateikti teisės aktų projektus dėl finansinės paramos skolų išieškojimo funkcijos įgyvendinimo;
- 2. Aplinkos ministerijai, keičiant Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, kartu įtraukti pakeitimus, susijusius su geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, kurios savininkas yra valstybė, perleidimu viešajam vandens tiekėjui arba regioniniam viešajam vandens tiekėjui ar paviršinių nuotekų tvarkytojui.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymams įgyvendinti reikės priimti atitinkamų Vyriausybės nutarimų, finansų ministro įsakymų pakeitimus; taip pat Vyriausybė turės priimti nutarimą „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Turto banką į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“, patvirtinti valstybės nekilnojamojo turto perdavimo valdyti centralizuotai ir šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką; finansų ministras turės patvirtinti centralizuotai valdyti perduoto valstybės nekilnojamojo turto nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką. Įgyvendinamuosius teisės aktus turėtų parengti Vyriausybės įgaliotos institucijos, Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija iki 2025 m. gruodžio 31 d.

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMAS

Teisės aktų projektai 2024 m. gegužės – spalio mėn. buvo iš esmės suderinti su visomis ministerijomis, Lietuvos banku, Vyriausybės atstovų įstaiga, Paslapčių apsaugos koordinavimo komisija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir VĮ Turto banku.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Teikiami projektai patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaclovas Medišauskas
Ekonomikos politikos grupė, patarėjas